

به نام خدا

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۹)

(از ۱۸ الی ۲۴ تیرماه ۱۳۹۰)

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۳.....	بحرین.....
۸.....	لیبی.....
۱۳.....	یمن.....
۱۷.....	مصر.....
۲۳.....	سوریه.....
۲۵.....	فلسطین.....
۲۹.....	عربستان.....
۳۰.....	تونس.....
۳۱.....	اردن.....

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل: ۱۰۸۹۴

تیرماه ۱۳۹۰

دفتر: مطالعات سیاسی

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۹)**(از ۱۸ الی ۲۴ تیرماه ۱۳۹۰)****مقدمه**

تحولات در عرصه انقلاب‌های خاورمیانه در هفته گذشته نیز به صورت پیوسته ادامه یافت. درحالی که اصرار مردم بر رسیدن به خواست‌هایشان در همه این کشورها ادامه داشت، مهمترین این اتفاقات در مصر روی داد که به نظر می‌رسد درحال شکل‌گیری انقلابی جدید در درون انقلاب گذشته باشد. مردم مصر ناراضی از تداوم سلطه ژنرال‌های گماشته شده از سوی مبارک بر کشور و دولت عصام شرف نخست‌وزیر که به گفته آنها اختیار چندانی از خود ندارد و مجری سیاست‌های اعلام شده از سوی ژنرال‌هاست، بار دیگر به خیابان‌ها آمدند و با تحصن در میدان آزادی این شهر و برگزاری تظاهرات خیابانی خواستار محاکمه سران رژیم سابق، برگزاری انتخابات آزاد، اخراج کارگزاران رژیم مبارک از عرصه قدرت، برکناری شورای نظامی حاکم و دولت انتقالی شدند. خواست‌هایی که با توجه به شدت و حدت موضوع، طرفداران بسیاری در میان مردم این کشور به خصوص شهرهای بزرگ دارد و انتظار می‌رود با عقب‌نشینی عصام شرف از مواضع خود و وعده تعدیل و ترمیم کابینه، درصدد پاسخگویی به بخشی از مطالبات آنها باشد.

در بحرین اما گفتگوهای موسوم به آشتی ملی در این مجمع‌الجزایر با حمله

همه‌جانبه رژیم حاکم به مخالفان و توهین سلفی‌ها به شیعیان در خلال جلسات، عملاً شکست خورده و آینده سیاسی معینی برای این مذاکرات و گفتگوها نمی‌توان در نظر گرفت. مهمترین موضوع اما در مورد بحرین، حضور نظامی اشغالگران سعودی است که قدرت چانه‌زنی دولت را در برابر مخالفان به شدت پایین آورده و هیچ توجیهی هم برای تداوم سرکوب‌ها ندارد. اقدام سران آل‌خلیفه جهت دادن حق شهروندی به شهروندان سنی از دیگر کشورهای عرب نیز مزید بر علت شده تا شاهد تداوم بحران بوده و مخالفان نیز توانایی آن را داشته باشند تا از موضع قوت و قدرت با رژیم آل‌خلیفه، خواسته‌های خود را که همان مشروطه سلطنتی است در میان بگذارند.

در لیبی مهمترین تحول به رسمیت شناخته شدن دولت انتقالی به‌عنوان نماینده مردم این کشور در نشست گروه تماس در استانبول ترکیه بود. این شناسایی رسماً به عمر دولت قذافی پایان داد و تمام ابزار قدرت بین‌المللی دولت وی را گرفت. هرچند دولت فرانسه رایزنی‌هایی برای پایان دادن به مسئله لیبی و جنگ در این کشور صورت داده است، اما ضعف نظامی ناتو در لیبی و عدم توانایی نظامی مخالفان قذافی در عرصه نبرد، همچنان موضوع سیاسی را پیش می‌کشد، کمالینکه آمریکا و روسیه نیز بر سر مسئله لیبی اختلاف نظر دارند. آنچه مشخص است قذافی به دنبال به‌دست آوردن تضمین‌های محکمی است تا بتواند از رهگذر آن قدرت را واگذار کند، چراکه با رسیدن مخالفان به دروازه‌های طرابلس، امید وی نیز برای حفظ قدرت راه به جایی نخواهد برد. طرابلس تنها شهر بزرگ لیبی است که همچنان در دست سرهنگ قذافی است و دیگر شهرهای مهم مانند مصراته، بنغازی و اجدابیا همه در کنترل مخالفان قرار دارد.

در سوریه نیز اختلافات سیاسی و دیپلماتیک میان این کشور و آمریکا و کشورهای اروپایی بالا گرفته است. هرچند مقامات سوری نمی‌خواهند روابط دیپلماتیک خود با واشنگتن و پاریس را قطع کنند، اما حمایت همه‌جانبه وزیر امور خارجه آمریکا از مخالفان سوری و حمله شدید وی به رژیم حاکم در این کشور به‌خصوص بشار اسد، میانه دمشق و واشنگتن را بیش از پیش شکرآب کرده است. حملات دولت آمریکا به سوریه همزمان با نشست مشورتی مخالفان در دمشق صورت گرفت تا نتایج این نشست را تحت‌الشعاع قرار دهد. به‌نظر می‌رسد اختلافات در خود نظام حاکم در سوریه - به‌خصوص بعثی‌های قدیم و جدید - به عامل مهمی در عدم تصمیم‌گیری نهایی برای پایان دادن به ناآرامی و چگونی اصلاحات تبدیل شده باشد.

بحرین

۱. آیت‌الله شیخ عیسی قاسم مرجع شیعیان بحرین، از مذاکرات ملی کنونی انتقاد کرد و گفت: این مذاکرات تا زمانی که فوراً به خواسته‌های ملی در جهت تغییر پاسخ داده نشود، فایده‌ای نخواهد داشت.
۲. سفیر ایران در لاهه رهیافت دوگانه و تبعیض‌آمیز آمریکا و غرب درخصوص تحولات منطقه به‌ویژه نسبت به اوضاع بحرین را مورد انتقاد قرار داد.
۳. جمعیت الوفاق بحرین در چهارمین تجمع خود طی یک ماه گذشته به تشریح جزئیات مهمترین خواسته‌های خود از رژیم آل‌خلیفه پرداختند.

۴. روزنامه ایرلندی آیریش تایمز در خبری اعلام کرد، مسئولان سفارت بحرین در لندن به هیئت ایرلندی، که قرار بود سه‌شنبه این هفته به بحرین سفر کنند، گفته‌اند که این دیدار را تا سپتامبر یا اکتبر آتی و پس از پایان گفتگوی توافق ملی در این کشور، به تأخیر بیاندازند.
۵. مسئولان بحرینی عصر یکشنبه ۱۵۳ زندانی شامل فعالان سیاسی، خبرنگاران و دانشجویان را آزاد کردند. این افراد دومین گروه از زندانیانی بودند که مسئولان امنیتی بحرین در کمتر از یک ماه آنها را آزاد کردند.
۶. هیئت پارلمان اروپا با مسئولان ارشد بحرین از جمله خلیفه بن سلمان آل‌خلیفه، نخست‌وزیر و فاطمه البلوشی، وزیر حقوق بشر و توسعه اجتماعی بحرین دیدار کرد. این هیئت دربرگیرنده فعالان و حقوقدانان اروپایی بود.
۷. جنبش آزادیبخش بحرین از گروه‌های اصلی مخالف رژیم آل‌خلیفه از شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد خواست هرچه سریع‌تر نسبت به اعزام یک هیئت حقیقت‌یاب به بحرین اقدام کند. به گفته سخنگوی این جنبش، مردم بحرین از حمایت‌های دولت آمریکا از رژیم آل‌خلیفه به‌شدت عصبانی هستند. سفارت آمریکا در منامه اخیراً اعمال فشارهای شدیدی را علیه تشکل‌های سیاسی و نهادهای مدنی بحرین آغاز کرده تا به برنامه گفتگوی ملی طراحی شده از سوی رژیم بپیوندند.
۸. مرکز حقوق بشر بحرین با انتشار بیانیه‌ای گفتگوی ملی طراحی شده از سوی رژیم آل‌خلیفه را ناکام خواند و گفت: رژیم با ظاهرسازی قصد دارد نشان دهد که وارد مذاکرات جدی با مخالفان شده است، درحالی که این گفتگوها اصلاً طرف‌های اصلی دعوا را دربر نمی‌گیرد. این نهاد حقوق بشری افزود: این گفتگوها عمدتاً میان برخی

تشکل های مدنی و بنگاه های اقتصادی صورت می گیرد و تعداد اندکی از مخالفان در آن حضور دارند. در این گفتگوها ۳۵ کرسی از مجموع ۳۰۰ کرسی به مخالفان اختصاص یافته است و از سوی دیگر هر تصمیمی که در این گفتگوها اتخاذ شود از سوی شورای بحرین می تواند رد شود.

۹. روزنامه گلف نیوز چاپ امارات روز یکشنبه در گزارشی از اوضاع بحرین اعلام کرد: یک روزنامه نگار بحرینی فاش کرد که سفارت آمریکا در منامه سرکوب مردم بحرین را هدایت می کند. این روزنامه تأکید کرد: با وجودی که سفارت آمریکا در منامه گزارش این روزنامه نگار بحرینی را رد کرده، ولی اسناد منتشر شده از سوی وی دخالت آمریکایی ها را ثابت می کند. یوسف الخلیل روزنامه نگار روزنامه الوطن چاپ بحرین که در جریان سرکوب های خونین بحرین بارها مقالاتی خطاب به باراک اوباما منتشر و از سیاست های واشنگتن در قبال تحولات این کشور انتقاد کرده بود، تأکید دارد که سفارت آمریکا در منامه مقالات وی خطاب به رئیس جمهوری این کشور را ناقض حقوق مطبوعاتی دانسته و آنها را رد کرده است.

۱۰. سیزده یک مدرسه ابتدایی در بحرین به اتهام شرکت در تظاهرات مسالمت آمیز اخراج شدند. وزارت آموزش و پرورش بحرین همچنان در حال اخراج معلمان و کارمندان بخش اداری مدارس است و این در حالی است که وزارتخانه مذکور تأکید کرده بود که پس از پایان دوره تحصیلی همچنان به معلمان نیاز خواهد داشت.

۱۱. یک مقام بحرینی اعلام کرد که آمریکا هشدار داده است که ناوگان پنجم نیروی دریایی خود را از بحرین خارج خواهد کرد. به نوشته روزنامه آمریکایی ورلدتربیبون، عبداللطیف المحمود از مقامات وابسته به خاندان حاکم بر بحرین اعلام

کرد که واشنگتن آل خلیفه را تهدید کرده است که ناوگان پنجم نیروی دریایی را از این مجمع الجزایر خارج خواهد کرد.

۱۲. جمعیت الوفاق به دنبال توهین به شیعیان در جلسات به اصطلاح گفتمان توافق ملی و عدم جدیت مسئولان در توجه به خواسته های مردمی از این گفتگوها خارج شد. این اقدام جمعیت الوفاق پس از آن صورت گرفت که جاسم السعیدی یکی از نمایندگان سلفی با اطلاق کلمه «رافضی» بر شیعیان (منکر خواندن شیعیان) جلسه را به آشوب و درگیری لفظی کشاند.

۱۳. یک روزنامه کویتی از موافقت مسئولان بحرینی برای اعطای تابعیت بحرینی به شمار بسیاری از افراد بی هویت در کویت که بدون نامیده می شوند، خبر داد. به نوشته روزنامه الرای کویت، منابع بحرینی تأکید کرده اند که اعطای تابعیت از ۱۵ روز قبل و براساس توافق دو طرف برای تأسیس دفتر مهاجرت و گذرنامه آغاز شده و با توجه به شرایط سیاسی فعلی، تا این لحظه این امر به طایفه ای مشخص از البدون اختصاص داشته است.

۱۴. وزارت بهداشت بحرین خبر داد تعلیق فعالیت پزشکی که در جریان اعتراضات مردمی این مجمع الجزایر به کمک مجروحان پرداختند، برای سه ماه دیگر تمدید شده است. وزارت بهداشت بحرین با صدور بیانیه ای اعلام کرد که تعلیق فعالیت پزشکی که از سوی دیوان خدمات شهری به کمیته انضباطی فراخوانده شدند برای سه ماه دیگر تمدید شده است.

۱۵. حزب الوفاق بحرین، مهمترین حزب شیعه مخالف این کشور، در پی بروز اختلاف در مذاکرات ملی و خروج از این گفتگوها با صدور بیانیه ای خواستار تشکیل دولتی

براساس اکثریت نمایندگان مجلس شد. جمعیت ملی اسلامی بحرین موسوم به الوفاق با صدور بیانیه‌ای بر راه‌حلی به‌منظور اتمام بن‌بست سیاسی فعلی از طریق پذیرش مطالبات مردم این کشور تأکید کرد و افزود: هر راهکار دیگری تنها به تعمیق بحران می‌انجامد.

۱۶. معاون وزارت خارجه انگلیس در پاسخ به چند سؤال پارلمانی از برپایی دادگاه‌های نظامی توسط رژیم آل خلیفه در بحرین ابراز نگرانی کرد. لرد هاول گفت: نگرانی‌های ما شامل نحوه دستگیری متهمان، میزان دسترسی آنان به وکیل و مشاور حقوقی، روش‌های بازجویی از متهمان، ادعاهای مطرح شده مبنی بر شکنجه و بدرفتاری با آنان و کسب اعترافات اجباری می‌باشد. وی بدون اشاره به کمک‌های کشورش به دولت آل خلیفه برای سرکوب مردم، افزود: محاکمه افراد غیرنظامی از جمله پزشکان و پرستاران در دادگاه‌های نظامی باعث می‌شود که چنین افرادی از ترس دستگیری و تحت تعقیب قرار گرفتن، نتوانند وظایف حرفه‌ای خود را به درستی انجام دهند.

۱۷. آیات‌القرمزی که به شاعر آزادی بحرین معروف است، بعد از آزادی از زندان آل خلیفه، تحت بازداشت خانگی قرار گرفته است. وی متهم شد که به تحریک مردم و توهین به اعضای خاندان سلطنتی پرداخته و به یک سال زندان محکوم شد.

رژیم حاکم در بحرین همچنان امیدوار به تداوم گفتگوهای موسوم به آشتی ملی است. این گفتگوها که آن طرفداران رژیم حاکم بیشترین حضور را دارند، با خروج حزب الوفاق به‌عنوان بزرگ‌ترین جریان شیعی مخالف رژیم به صورت رسمی شکست خورده است. در همین حال با آزادی تعدادی از شهروندان بحرینی بازداشت

شده، رژیم تلاش می‌کند چهره‌ای مثبت از خود ارائه دهد که با توجه به زندانی بودن تعداد بسیاری از مخالفان و سرکوب شدید آنها، این بازی رژیم در طول هفته جاری هم ادامه یابد.

لیبی

۱. واشنگتن تایمز نوشت: ادعاهای باراک اوباما در مورد مداخله نظامی آمریکا در لیبی را فقط کاخ سفید قبول می‌کند و او با ادعایی که طبق مستندات قانونی باطل است، فقط خود را به نادانی زده ولی آمریکایی‌ها از این واقعیت آگاه هستند.

۲. وزیر بودجه فرانسه چند روز پیش از رأی گیری پارلمان این کشور نسبت به تمدید عملیات‌های نظامی در لیبی هشدار داده و اعلام کرد که این عملیات‌ها تاکنون برای فرانسه ۱۶۰ میلیون یورو معادل ۲۲۸/۹ میلیون دلار هزینه داشته است.

۳. مراد مدلسی وزیر امور خارجه الجزایر و محمد کافی همتای تونسوی وی در الجزایر بر گفتگوی سیاسی به‌عنوان تنها راه برای پایان دادن به جنگ در لیبی تأکید کردند.

۴. وزیر امور خارجه فرانسه با تأکید بر اینکه کناره‌گیری معمر قذافی از قدرت نکته کلیدی حل بحران لیبی است، وعده داد که برای یافتن راه حلی سیاسی برای بحران لیبی با اتحادیه آفریقا همکاری نماید.

۵. تلویزیون رژیم صهیونیستی از سفر چندی قبل هیئتی متشکل از شماری از مسئولان و مقامات دولت لیبی به فلسطین اشغالی خبر داد. اعضای هیئت یاد شده در سفر اخیرشان، با تزییی لیونی وزیر خارجه پیشین این رژیم و رهبر حزب کادیمما، دیدار و پیام شخصی معمر قذافی دیکتاتور لیبی را که روی دیسک‌های دی‌وی‌دی

ضبط شده بود، تسلیم وی کردند.

۶. سیف‌الاسلام قذافی، دیکتاتور لیبی در گفتگو با روزنامه الخبر- چاپ الجزایر - تأکید کرد: درحقیقت ما مذاکرات واقعی را با فرانسه داریم. ما با شورشیانی که از دستورات رهبر خود تجاوز کرده اند، مذاکره نمی‌کنیم. ما از طریق آخرین فرستاده خود که با نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهوری فرانسه دیدار داشت، پیامی صریح از پاریس دریافت کردیم. به گفته سیف‌الاسلام؛ فرانسوی‌ها رسماً به ما ابلاغ کردند که خواهان تشکیل دولت انتقالی در لیبی هستند. طبعاً فرانسه آن را تشکیل می‌دهد، چراکه فرانسوی‌ها منافع تجاری با لیبی دارند و دولت انتقالی باید چندین قرارداد را با آنها امضا کند. فرانسوی‌ها از قرارداد فروش هواپیماهای فرانسوی رافائل و نیز قراردادهای دیگر با شرکت نفتی توتال صحبت می‌کنند و گفتند که اهمیتی به بقای لیبی نمی‌دهند. آنها می‌گویند که می‌خواهند دوره انتقالی تحت نظارت فرانسه باشد و بعدش هر اتفاقی که بیافتد برای آنها مهم نیست.

۷. وزیر دفاع فرانسه با تغییر موضع و در اظهاراتی که حاکی از استیصال ناتو از پیشرفت اندک در لیبی است، گفت: زمان آن رسیده که انقلابیون لیبی با حکومت معمر قذافی مذاکره کنند. ژرار لونگه، در اظهاراتی در یکی از شبکه‌های تلویزیونی فرانسه، پایان دخالت نظامی ناتو در لیبی را مشروط به برقراری مذاکرات میان هواداران معمر قذافی، رهبر لیبی و انقلابیون دانست.

۸. باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا روز دوشنبه به دمیتری مدودوف همتای روس خود گفت: آمریکا از تلاش‌های میانجیگرانه روسیه در لیبی حمایت می‌کند مشروط بر آنکه چنین تلاش‌هایی به کناره‌گیری معمر قذافی حاکم لیبی از قدرت منجر شود.

۹. وزیر امور خارجه فرانسه در واکنش به اظهارات اخیر پسر دیکتاتور لیبی، ضمن تأیید برقراری رابطه با رژیم این کشور انجام هرگونه مذاکره مستقیم با رژیم قذافی را رد کرد. به گفته وی «فرانسه با هدف کناره‌گیری معمر قذافی از قدرت روابطی را با رژیم لیبی برقرار کرده اما تا به امروز هیچ‌گونه مذاکرات واقعی میان این دو صورت نگرفته است».

۱۰. پارلمان فرانسه روز سه‌شنبه به ادامه جنگ فرانسه در لیبی رأی داد. براساس این گزارش، حدود ۵۰۰ نماینده از جناح اکثریت راست وابسته به نیکلا سارکوزی رئیس‌جمهور فرانسه و همچنین سوسیالیست‌ها به ادامه جنگ لیبی رأی دادند و تنها ۲۴ نماینده علیه ادامه این جنگ رأی دادند.

۱۱. شورای ملی انتقالی لیبی در واکنش به خبرهایی مبنی بر تماس رژیم قذافی با فرانسه، تأکید کرد که تنها خواسته مردم لیبی و انقلابیون، کناره‌گیری قذافی از قدرت است.

۱۲. وزیر امور خارجه روسیه بار دیگر با تأکید بر راه‌حل سیاسی مشکلات لیبی اعلام کرد که مقامات مسکو با این مسئله موافقت می‌کنند که قذافی جایگاهی در آینده لیبی ندارد و باید از قدرت کنار برود.

۱۳. نخست‌وزیر لیبی اظهار داشت که با گذشت نزدیک به ۶ ماه از ناآرامی‌ها در این کشور و پنج ماه از دخالت نظامی ناتو در لیبی، اکنون زمان آن فرا رسیده که مذاکرات حکومت قذافی به‌ویژه با اروپا و فرانسه آغاز شود. وی احتمال برگزاری مذاکرات میان دولت لیبی و مخالفان برای پایان دادن به بحران در این کشور را تأیید کرد.

۱۴. سه کشور بلژیک، لوکزامبورگ و هلند شورای ملی انتقالی لیبی را به‌عنوان نمایندگان مشروع مردم این کشور به رسمیت شناختند.

۱۵. سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه تأکید کرد که کشورش در نشست روز جمعه گروه تماس در مورد لیبی در استانبول ترکیه شرکت نمی‌کند، چراکه تصمیمات اتخاذ شده قبلی در این گروه مطابق با مواضع روسیه نیست. وی گفت: نباید این مسئله را فراموش کرد که پایه و اساس تلاش‌های گروه تماس در مورد لیبی، با توجه به تصمیماتی که در نشست‌های آن در ۱۳ آوریل در دوحه، ۵ می در رم و ۹ ژوئن در ابوظبی گرفته شده، در جهت حمایت از یک طرف مناقشه داخلی در این کشور است که این اقدامات منجر به کشته شدن تعداد زیادی از مردم غیرنظامی در لیبی شده است.

۱۶. وزیر امور خارجه روسیه در واشنگتن تأکید کرد که مواضع کشورش در خصوص لیبی، به ویژه نحوه اجرای قطعنامه شورای امنیت در مورد این کشور، با آمریکا و به خصوص برخی کشورهای اروپایی مطابقت ندارد. لاوروف روز چهارشنبه در کنفرانس مطبوعاتی مشترکی در پایان مذاکرات خود با هیلاری کلینتون وزیر امور خارجه آمریکا در واشنگتن گفت: لیبی یکی از مسائلی است که مواضع روسیه و آمریکا در مورد آن بر یکدیگر انطباق ندارد و قبل از هر چیز این اختلاف بر سر نحوه اجرای قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل در مورد لیبی است، هرچند مسلماً اختلاف ما با آمریکا در این رابطه به مراتب کمتر از اختلاف با برخی کشورهای اروپایی است که مستقیماً در عملیات نظامی در لیبی شرکت دارند.

۱۷. دبیر سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) گفته است که عملیات نظامی این سازمان علیه لیبی، نشان‌دهنده وابستگی اروپا به توان نظامی آمریکا برای انجام عملیات نظامی است. آندرس فوگ راسموسن هشدار داد که بودجه‌های نظامی در حال

کاهش در اروپا، می‌تواند کشورهای این قاره را در مقابله با بحران‌های آتی با مشکل روبرو کرده و همچنین موجب نزول آنها در سطح جهانی شود.

۱۸. هوگو چاوز رئیس جمهوری ونزوئلا روز پنجشنبه با ارسال پیامی برای معمر قذافی ضمن حمایت از رهبر درحال جنگ لیبی از وی مصرانه خواست مقاومت کند و به کشورهای اروپایی نیز توصیه کرد نگران مسائل داخلی خود باشند.

۱۹. آمریکا شورای ملی انتقالی لیبی را به‌عنوان تنها نماینده مشروع و رسمی لیبی به رسمیت شناخت.

۲۰. نمایندگان کشورهای عضو گروه تماس پیرامون لیبی که در استانبول گردهم آمده‌اند روز جمعه با انتشار بیانیه پایانی نشست خود اعلام کردند که شورای ملی انتقال متشکل از مخالفان قذافی را به‌عنوان دولت قانونی لیبی به رسمیت می‌شناسند. آلن ژوپه وزیر امور خارجه فرانسه گفت: این تصمیم به معنای آن است که ما قصد داریم برخی دارایی‌های لیبی را که هم‌اکنون مسدود شده است در اختیار شورای ملی انتقال قرار دهیم زیرا این شورا از این پس مسئولیت اداره امور کشور لیبی را در دست خواهد داشت.

۲۱. دمیتری راگوزین نماینده روسیه در سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) اعلام کرد که اعضای ائتلاف ناتو درباره عملیات نظامی در لیبی با همدیگر اختلاف نظر داشته و انسجام کامل میان آنان به چشم نمی‌خورد. وی همچنین ناتو را مقصر اصلی تشدید درگیری‌ها در لیبی دانست و گفت: ناتو با اقدامات فراتر از قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل درباره لیبی به شدت یافتن ناآرامی‌ها در این کشور بحران‌زده دامن زد.

۲۲. شرکت‌کنندگان در نشست گروه تماس لیبی به زودی با شورای ملی انتقالی دیدار و گفتگو خواهند کرد. آلن ژوپه وزیر امور خارجه فرانسه در این باره گفت: دیدار گروه تماس لیبی با مسئولان شورای ملی انتقالی به آن معناست که ما از این پس مسئولان این شورا را به عنوان مقام‌های دولتی لیبی به رسمیت می‌شناسیم.

بزرگ‌ترین مشکل در لیبی در حال حاضر تصمیم‌گیری برای آینده این کشور در خارج از مرزهای آن است. توازن قوا در نبرد زمینی و عدم توانایی غلبه یکی بر دیگری هرچند مخالفان قذافی را در شرایط سختی قرار داده، اما در بعد بین‌المللی شرایط آنها بهتر است. به رسمیت شناختن دولت انتقالی لیبی از سوی گروه تماس، موقعیتی را فراهم کرده تا این دولت بتواند از میلیاردها دلار دارایی‌های خارجی در کشورهای خارجی برداشت کرده و موقعیت سیاسی و نظامی خود را بیش از پیش تقویت کند. اتخاذ این تصمیم باعث خواهد شد تا در کوتاه‌مدت قذافی و دولت وی، ناگزیر به مذاکره در مورد آینده خود شوند، چراکه با صدور حکم دستگیری وی و فرزندش و به رسمیت شناخته شدن دولت انتقالی توسط مجامع بین‌المللی راه دیگری برای وی نمی‌توان تصور کرد.

یمن

۱. محافل سیاسی یمن با ابراز نگرانی درباره دخالت‌های سفیر آمریکا در یمن اعلام کردند که حوزه اختیارات و فعالیت‌های او حتی از حاکم سابق غیرنظامی آمریکایی در عراق بیشتر است. محافل سیاسی یمن اعلام کردند که گرالد فایرستاین سفیر آمریکا

در یمن در اقداماتی مشکوک به دنبال ناکام گذاشتن انقلاب جوانان یمنی و مهار این انقلاب است.

۲. سفارت یمن در آمریکا اعلام کرد که شاخه القاعده عملیات‌های خود را در جنوب یمن گسترش داده است. از زمان انتقال علی عبدالله صالح رئیس‌جمهوری یمن به عربستان برای مداوا، شبه‌نظامیان القاعده از بی‌ثباتی در یمن استفاده کرده‌اند و در حال پیشروی و تصرف مناطق بیشتر در جنوب این کشور هستند.

۳. نیروهای گارد ریاست جمهوری یمن حملات خود را به روستاهای ارحب از سرگرفت. تعدادی از تانک‌ها و زره‌پوش‌های وابسته به لشکر ۶۲ گارد ریاست جمهوری در الفریجه متمرکز شده و به روستای ارحب حمله کرده و تلاش کردند آن را محاصره کنند. آنان به شدت برخی منازل این روستا را که بسیاری از آنان خالی از سکنه شده گلوله‌باران کردند.

۴. روزنامه انگلیسی زبان گلف تودی چاپ امارات در گزارشی نوشت: هر روز گزارش‌های ضد و نقیضی درباره پایگاه سری سازمان اطلاعات مرکزی ایالات متحده (سیا) در یمن منتشر می‌شود و برخی اعلام می‌کنند که سیا در تلاش برای ایجاد پایگاه هواپیماهای بدون سرنشین برای عملیات جاسوسی و حمله به یمن مشابه با حملات موشکی در مرز افغانستان - پاکستان است. طرح جدید ایالات متحده در یمن به معنای افزایش عملیات سری آمریکا در این کشور و همچنین گسترش حملات هواپیماهای بدون سرنشین است، مقامات آمریکایی بر این باورند که سیا مهارت خود را در استفاده از عملیات جاسوسی و بالا بردن توانمندی نیروهای انسانی در منطقه افزایش داده است.

۵. معاون رئیس جمهور آمریکا در دیدار با دیکتاتور یمن که در یکی از بیمارستان های عربستان بستری است، نامه اوباما را که برای وی آرزوی سلامتی کرده بود را تحویل داد. علی عبدالله صالح روز یکشنبه در بیمارستان نظامی عربستان سعودی در ریاض با جان برینان معاون رئیس جمهور آمریکا در امور مبارزه با تروریسم و امنیت داخلی دیدار و گفتگو کرد.
۶. یمنی های مقیم آمریکا در مقابل کاخ سفید تجمع کردند تا اعتراض خود را نسبت به دخالت های منفی آمریکا در انقلاب یمن ابراز کنند.
۷. جان برینان مشاور ارشد رئیس جمهوری آمریکا در امر مبارزه با تروریسم با عبدربه منصور هادی معاون رئیس جمهوری یمن دیدار و در مورد احیای توافق انتقال قدرت پیشنهاد شده از طرف کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس، گفتگو کرد. وی پیش از آن با صالح دیدار کرده بود.
۸. جان برینان مشاور رئیس جمهوری آمریکا در دیدار با اعضای حزب کنگره ملی حاکم در یمن بر ضرورت انتقال حاکمیت تأکید کرد. سفارت آمریکا در صنعا در بیانیه ای اعلام کرد برینان در دیدارش با رهبران حزب حاکم بر موضع آمریکا مبنی بر ضرورت اجرای انتقال سریع حاکمیت و پاسخ به خواست مردم تأکید کرد.
۹. اوضاع شهر تعز با تداوم حملات نیروهای طرفدار علی عبدالله صالح به مناطق و خیابان های مختلف این شهر از جمله خیابان الستین بسیار نگران کننده است. نیروهای صالح این شهر را با تانک ها، سلاح های نیمه سنگین و توپخانه بمباران می کنند و صدای انفجار از مناطق مختلف شهر شنیده می شود.
۱۰. رئیس یکی از احزاب مخالف رژیم عبدالله صالح با اشاره به سفر مشاور امنیت

- ملی آمریکا به یمن آن را فاقد دستاورد دانست. ابوبکر باذیب دبیرکل حزب سوسیالیست مخالف رژیم گفت: تغییری در موضع آمریکا دیده نمی شود و آنچه برنن به انقلابیون ابلاغ کرده مخالفت و اشنگتن با بازگشت عبدالله صالح است.
۱۱. نیروهای امنیتی یمن در ادامه درگیری ها با مخالفان در سومین شهر بزرگ یمن، تعز به سوی مخالفان یورش بردند، در حالی که هزاران نفر با برپایی تظاهرات در صنعا، پایتخت این کشور بار دیگر خواستار کناره گیری علی عبدالله صالح، رئیس جمهور یمن شدند.
۱۲. صدها هزار یمنی در نقاط مختلف این کشور، با شرکت در تظاهرات، دخالت های عربستان سعودی و آمریکا را محکوم کرده و خواستار تشکیل فوری شورای انتقالی شدند.
۱۳. درحالی که خبرهای اولیه از حمله هوایی آمریکا به جنوب یمن حاکی از کشته شدن هشت نفر بود، اما منابع امنیتی یمن گفتند که این حملات دستکم ۵۰ کشته داشته است. حمله هوایی روز پنجشنبه آمریکا درحالی صورت گرفت که واشنگتن و دولت یمن، تلاش های خود برای حمله به شبه نظامیان در جنوب یمن را افزایش داده اند.
- تلاش برای بقای رژیم ساخته شده توسط علی عبدالله صالح در یمن توسط آمریکا و عربستان ادامه دارد. این تلاش ها مبتنی بر حمایت از معاون وی و دیدار با مخالفان - جبهه دیدار مشترک که مورد وثوق مردم نیست - قرار دارد. بازماندگان دولت صالح که اکنون تحت رهبری فرزند وی می باشند، با مقابله مسلحانه با مخالفان قصد دارند با خرید زمان و خسته کردن مردم سیاست پیشین خود را پی بگیرند، هرچند انتظار می رود فعالیت های آمریکا در این کشور به بهانه فعال شدن القاعده

بیشتر شود و حتی به تشدید حملات نظامی هم منجر شود، اما آنچه که به نظر مهم می‌آید، عدم تمایل مقامات سعودی در بازی بیش از اندازه آمریکا در یمن است. این عامل بیشتر ناشی از ترس سعودی‌ها و بی‌اعتمادی آنها از واشنگتن به دلیل نوع رفتار با زین‌العابدین بن‌علی و حسنی مبارک قرار دارد.

مصر

۱. ایلان چایم جرابیل اسرائیلی متهم به جاسوسی در مصر به مدت ۱۵ روز دیگر تجدید حبس شد. پیش از این دادستانی مصر متهم را به مدت ۱۵ روز برای انجام بازجویی به حبس محکوم نمود و مدت حبس وی را ۱۵ روز دیگر تمدید کرد.
۲. به گفته منابع مطلع در ابوظبی، سران امارات و عربستان ارائه کمک‌های مالی به دولت مصر را به خوش رفتاری با حسنی مبارک دیکتاتور سابق این کشور مشروط کرده‌اند. سران امارات و عربستان در جریان دیدار هفته گذشته عصام شرف نخست وزیر از ابوظبی و محمد العرابی وزیر خارجه مصر از ریاض این خواسته را مطرح کرده و بر آن پافشاری کرده‌اند.
۳. مردم مصر خواهان محاکمه فوری بازماندگان رژیم سابق، لغو معاهده کمپ دیوید و قرار گرفتن مصر در خط مقدم جبهه پایداری هستند، درحالی که حاکمان نظامی هنوز به وعده‌های خود عمل نکرده‌اند. انقلابیون مصری تأکید کرده‌اند بیانیه اخیر عصام شرف نخست وزیر موقت مصر کافی نیست و تنها به ۳۰ درصد از مطالبات انقلاب پاسخ داده است.

۴. جرج اسحاق «فعال سیاسی مصری بیانیه هفت ماده‌ای تحصن‌کنندگان میدان التحریر را به شرح زیر قرائت کرد:
  - الف) انحلال دادگاه‌های نظامی و آزادی فوری همه این زندانیان و محاکمه آنها در دادگاه غیرنظامی،
  - ب) لغو همه قوانینی که برپایی تحصن و اعتصابات مسالمت‌آمیز را ممنوع کرده است و نیز قانون جدید احزاب و مجلس خلق که با اهداف انقلاب در تضاد است،
  - ج) محاکمه علنی همه مفسدان و قاتلان شهدای انقلاب و تشکیل دایره ویژه قضایی در این زمینه،
  - د) وزیر کشور باید فردی غیرنظامی باشد، ساختار کابینه باید تغییر کند و همه افسرانی که در شکنجه و اقدامات علیه انقلابیون دخالت داشته‌اند باید محاکمه شوند،
  - ه) اتحادیه کارگری مصر باید منحل شود،
  - و) بودجه جدیدی برای کشور تنظیم شود و حقوق مطابق نرخ قیمت‌ها قرار داده شود،
  - ز) پاکسازی فوری کابینه و نهادهای دولتی و رسانه‌ها و بانک‌ها و ممانعت از حضور رهبران حزب حاکم سابق در روند سیاسی.
۵. در میان افزایش انتقادات از عملکرد شورای عالی نظامی به دلیل تأخیر در محاکمه مقامات سابق رژیم مصر، اعتصاب سراسری این کشور را فراگرفت. اعتصاب‌کنندگان بر محاکمه هرچه سریع‌تر مقامات سابق این کشور و در رأس آنها حسنی مبارک به اتهام کشتار تظاهرات‌کنندگان مصری طی انقلاب ۲۵ ژانویه تأکید کردند.
۶. عصام شرف، نخست‌وزیر مصر در واکنش به اعتراض‌های مردمی، خطاب به جوانان انقلاب مصر متعهد شد که کابینه خود را قبل از ۱۷ ژانویه (۲۶ تیر) به صورت

فراگیر ترمیم کند و تغییراتی را در عزل و نصب استانداران قبل از ۲۵ ژانویه (سوم مرداد) انجام دهد. وی در ادامه افزود، در صورتی که نتواند این اصلاحات را انجام دهد از پست خود استعفا می‌کند.

۷. ۱۳۰ حزب و سندیکای مصری با صدور بیانیه‌ای نسبت به عملکرد شورای عالی نیروهای مسلح و دولت عصام شرف انتقاد کردند. در این بیانیه آمده است: بعد از گذشت ۶ ماه از پیروزی انقلاب مصر تمام اهداف این انقلاب محقق نشده است و اعضای نظام سابق همچنان در پست‌های مهم حضور دارند.

۸. خط لوله فروش گاز مصر به رژیم صهیونیستی از زمان انقلاب مصر برای چهارمین بار منفجر و انتقال گاز متوقف شد. بامداد امروز سه‌شنبه تعدادی افراد مسلح به منطقه المزرعه در جنوب شهر العریش حمله و قسمتی از ایستگاه را منفجر کردند ولی این حادثه تلفات یا آسیب جانی در پی نداشت.

۹. هفته‌نامه نیوزویک چاپ آمریکا نوشت: افزایش محبوبیت عمرو موسی و پیروزی احتمالی وی در انتخابات آتی ریاست‌جمهوری مصر، نگرانی مقامات تل‌آویو را از تشدید روند تغییرات در پی پیروزی انقلاب آن کشور افزایش داده است. به نوشته این هفته‌نامه به نظر می‌رسد موسی می‌تواند سیاست‌های متفاوتی را اجرا کند. سیاستمدار ۷۴ ساله مصری به دلیل مواضع ضداسرائیلی نزد مردم این کشور محبوب است.

۱۰. یک مقام نظامی مصر اعلام کرد که ارتش این کشور چهار شهروند آمریکایی را در شهر سوئز پس از آنکه در یک منطقه ممنوعه نزدیک کانال سوئز مشغول عکاسی بودند، دستگیر کرد. وی افزود: ساکنان این شهر مشاهده کرده بودند که این آمریکایی‌ها در حال عکاسی بودند. این افراد خبرنگار هیچ رسانه‌ای نبودند و اجازه عکاسی نداشتند.

۱۱. شبکه تلویزیونی روسیا الیوم در گزارشی با اشاره به اینکه شورای انتقالی مانند رژیم سابق با مردم مصر برخورد می‌کند، تأکید کرد که مصر در آستانه انقلابی جدید در درون انقلاب سابق است. این شبکه تلویزیونی با اشاره به اینکه این اعتراضات تأثیر زیادی بر روند شکل‌گیری سیاسی در مصر در دوره بعد از انقلاب خواهد داشت، تصریح کرد که انتخابات پارلمانی تحت تأثیر اعتراضات اخیر مردمی خواهد بود.

۱۲. مردم قاهره با اعتراض به تعلل شورای نظامی این کشور در مجازات سران رژیم سابق با سردادن شعارهایی خواستار برکناری رئیس این شورا شدند. مردم از دولت عصام شرف نخست‌وزیر مصر نیز به شدت انتقاد می‌کنند، به نظر فعالان سیاسی نخست‌وزیر تمام قدرت را در اختیار ندارد و این شورای نظامی است که به تنهایی مرحله انتقالی را اداره می‌کند.

۱۳. دادگاه جنایی قاهره احکام برخی مقامات رژیم ساقط شده حسنی مبارک را اعلام کرد. به موجب این احکام احمد نظیف نخست‌وزیر پیشین مصر به یک سال حبس و حبیب العادلی وزیر کشور پیشین به پنج سال و یوسف پترس عالی وزیر دارایی سابق به ده سال حبس محکوم شدند.

۱۴. شورای نظامی با هشدار به تظاهرات کنندگان درباره پیامدهای ادامه تحصن در میدان التحریر قاهره اعلام کرد برای تعامل با اعتصاب کنندگان تمام گزینه‌ها مطرح است. شورای نظامی حاکم درباره هرگونه اقدام علیه کابینه عصام شرف هشدار داد و بر حمایت کامل خود از دولت موقت و واگذار نکردن مسئولیت‌ها به طرف دیگر تأکید کرد.

۱۵. عمرو موسی دبیرکل سابق اتحادیه عرب خواست تا کابینه جدید مصر متشکل از انقلابیون باشد. وی گفت تنها کابینه انقلابیون می‌تواند خواسته‌های مردم انقلابی را

برآورده کند و در قبال چالش‌های کنونی راه‌حل‌هایی ارائه دهد.

۱۶. جوانان انقلابی مصر از جمله گروه ۶ آوریل که در میدان التحریر در قاهره و میدان سعد زغلول اسکندریه تحصن کرده اند ضمن محکوم کردن تهدیدات ارتش، بر ادامه تحصن خود تأکید کردند. گروه ۶ آوریل به اضافه کمپین حمایت از البرادعی با صدور بیانیه‌ای اعلام کردند که انقلابیون مصر که از ۲۵ ژانویه برای دستیابی به آزادی به خیابان‌ها آمدند هرگز اجازه نخواهند داد که بار دیگر مورد تهدید قرار بگیرند.

۱۷. حمدین صباحی یکی از نامزدهای احتمالی انتخابات ریاست‌جمهوری مصر اوضاع کنونی نمی‌تواند ادامه داشته باشد زیرا انقلابیون احساس می‌کنند که کنترل انقلاب از دست آنها خارج شده و دولت به خواسته‌های آنها توجهی نمی‌کند.

۱۸. منابع خبری می‌گویند ۵۸۷ افسر برجسته پلیس رژیم حسنی مبارک که ۳۷ نفر از آنها در کشتار مردم در حین انقلاب مردمی این کشور دست داشته‌اند از خدمت منفصل شده‌اند.

۱۹. یک مقام نظامی مصر از به تعویق افتادن انتخابات سراسری دو مجلس این کشور خبر داد. شورای عالی نیروهای مسلح مصر که اکنون قدرت را در این کشور در دست دارد، پیش از این ماه سپتامبر (شهریور/مهر) را زمان برگزاری انتخابات مجالس این کشور اعلام کرده بود، اما اکنون این انتخابات را تا ماه اکتبر یا نوامبر (مهر تا آذر) به تعویق انداخته است.

۲۰. عصام شرف نخست‌وزیر مصر برای آرام کردن انقلابیون، با شماری از شخصیت‌های مصری برای پیوستن به دولت و عهده‌دار شدن مسئولیت وزارتخانه‌هایی، مشورت کرده است، اما این شخصیت از پذیرش این مسئولیت

خودداری کردند. به گفته این منابع، از جمله کسانی که با آنها در مورد پیوستن به دولت مشورت شده است علی‌السلامی از حزب الوفد، جورج اسحاق از رهبران حزب کفایه، عمرو حمزاوی استاد علوم سیاسی دانشگاه قاهره و شماری از استادان دانشگاه‌ها هستند، اما همه آنها از پذیرش مسئولیت وزارت برای ترمیم کابینه که قرار است هفته آینده انجام شود، خودداری کردند.

۲۱. مطابق تحقیقات انجام شده از دیکتاتور سابق مصر ارتش این کشور در دوران اعتراضات و انقلاب به دستور حسنی مبارک برای سرکوب مردم گردن نمی‌گذارد. روزنامه‌الدستور متن تحقیقات انجام شده از حسنی مبارک از ابتدا تا زمانی که به بیمارستان شرم‌الشیخ منتقل شده را منتشر کرد. مطابق تحقیقات منتشر شده رئیس‌جمهور سابق مصر از ارتش خواسته بود که تحصن‌ها را سرکوب کند، اما ارتش از دستور سر باز زده بود.

۲۲. صدها هزار نفر از مردم مصر با برپایی تظاهراتی در قاهره و سایر استان‌های این کشور خواستار تسریع در محاکمه حسنی مبارک، اعضای دولت وی و برکناری عصام شرف نخست‌وزیر فعلی این کشور شدند. تظاهرات روز جمعه مردم مصر درحالی برگزار شد که تحصن فعالان و مردم معترض در میدان التحریر قاهره که از جمعه گذشته آغاز شده است، همچنان ادامه دارد.

انقلابی در انقلاب دیگر، شاید این بهترین عنوانی باشد که بتوان در روند تحولات جاری در مصر قلمداد کرد. مردم مصر برای کامل شدن انقلاب خود، تداوم اعتراضات را برگزیده‌اند و دلیل این امر را هم عدم پاکسازی دولت از بقایای رژیم سابق می‌دانند. آنها به عملکرد شورای نظامی حاکم اعتراض داشته و دولت عصام

شرف را بازیچه دست آنها قلمداد می‌کنند. از این رو تحصن آنها در میدان آزادی تشدید شده و انتظار می‌رود در صورت عدم موفقیت نخست‌وزیر دولت موقت در ترمیم کابینه و به‌کار گماردن افراد وجیه‌المله، باید شاهد استعفای وی و گرہ خوردن مشکلات در این کشور باشیم.

سوریه

۱. وزارت خارجه آمریکا، سفیر سوریه در واشنگتن را به بهانه جاسوسی از تظاهرات‌کنندگان آمریکایی که علیه دولت سوریه تظاهرات می‌کنند، احضار کرد.
۲. حسن عبدالعظیم دبیرکل حزب اتحاد دموکراتیک سوسیالیست عربی یکی از سران معارض سوریه از نقشه راهی برای خروج کشور از بحران جاری خبر داد و گفت: ما مخالف هرگونه اقدامات خشونت‌آمیز هستیم و تنها می‌خواهیم که نظام با گوش دادن به دیدگاه دیگر احزاب آنها را در تصمیم‌گیری حکومت مشارکت دهد.
۳. معاون خاورمیانه و مشترک المنافع وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران تأکید کرد: دخالت سفیر آمریکا در امور داخلی سوریه برخلاف عرف دیپلماتیک است.
۴. وزارت خارجه سوریه با فراخواندن سفرای آمریکا و فرانسه در دمشق با بیان اعتراض شدید اعلام کرد که سفر بدون مجوز سفرای این دو کشور به شهر حماه نشان‌دهنده دخالت آمریکا در اتفاقات جاری سوریه است. سفیر آمریکا به همراه همتای فرانسوی خود در اقدامی مداخله‌جویانه به شهر حماه رفته بودند تا گروه‌های مخالف را تحریک کنند با دولت سوریه وارد گفتگو نشوند و همچنان به خشونت‌ها و تظاهرات غیرقانونی ادامه دهند.

۵. نشست مشورتی گفتگوی ملی در سوریه با هدف فراهم کردن زمینه برگزاری کنفرانس ملی فراگیر برای ایجاد تغییر در این کشور و حرکت به سمت ایجاد نظام مدنی دموکراتیک صبح یکشنبه در مجتمع صحاری در نزدیک دمشق پایتخت سوریه آغاز شد. در این نشست بیش از ۱۸۰ نفر از شخصیت‌های مختلف سیاسی، حزبی، مستقل، مخالف، دانشگاهی و جوانان فعال حضور دارند.
۶. تعدادی از مردم سوریه روز دوشنبه در واکنش به مداخله خارجی در امور این کشور، به سفارتخانه‌های آمریکا و فرانسه در دمشق حمله کردند.
۷. وزارت خارجه و مهاجرین سوریه روز سه‌شنبه با صدور بیانیه‌ای سخنان هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا را به شدت محکوم کرد و آن را دلیلی دیگری بر مداخله آشکار آمریکا در امور داخلی سوریه دانست. در ادامه بیانیه مزبور تأکید شده است که مشروعیت رهبران سیاسی سوریه وابسته به آمریکا و دیگران نبوده و مبتنی بر خواست مردم سوریه، حمایت آنان و اصلاحات ریشه‌ای است که برای تبادل نظر و گفتگو به بررسی گذاشته شده است.
۸. در آخرین جلسه گفتگوهای ملی سوریه گروه‌ها، اشخاص و احزاب شرکت‌کننده با صدور بیانیه‌ای تأکید کردند که این گفتگوها مقدمه‌ای برای برگزاری کنفرانس اصلی و انجام گفتگوهای فراگیر و همه‌جانبه است. در این بیانیه حاضران همچنین بر اصلاح بندهایی از قانون اساسی این کشور از جمله ماده (۸) قانون اساسی تأکید کردند. ماده (۸) قانون اساسی ترکیه متضمن حاکمیت حزب بعث در این کشور است.
۹. نبیل العربی دبیرکل اتحادیه عرب صبح روز چهارشنبه به همراه هیئتی وارد دمشق پایتخت سوریه شد.

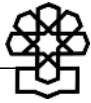

بزرگ‌ترین تحولات سوریه در هفته گذشته ناشی از برگزاری نشست مشورتی مخالفان و دولتی‌ها در دمشق و تشدید حملات سیاسی و لفظی اروپا و آمریکا علیه سران نظام حاکم بر دمشق بود. از یکسو دولت اسد دوست دارد اصلاحات سیاسی را به صورت گسترده‌ای اجرا کند و ازسوی دیگر با در موضع ضعف قرار گرفتن مخالفان خارجی و تقویت موضع مخالفان داخلی که کمتر تحت تأثیر سازمان‌های اطلاعاتی خارجی هستند، تلاش برای برقراری تماس با آنها از طریق مسافرت خارج از قانون سفرای خارجی جهت تحت فشار قراردادن دولت سوریه ادامه یافته است. در این چارچوب به نظر می‌رسد اختلافات میان سوریه و غرب از یکسو و اعضای حزب بعث به دلیل نوع تعدیل در قانون اساسی ازسوی دیگر تشدید شود.

فلسطین

۱. فرودگاه ژنو در پی درخواست رژیم اسرائیل، مانع پرواز حدود ۵۰ فعال حامی فلسطینیان به تل‌آویو شده است.
۲. دولت منتخب فلسطین، اقدام برخی دولت‌های غربی در ممانعت از سفر حامیان خارجی فلسطین به مناطق اشغالی را محکوم کرد و آن را بیانگر طرفداری از رژیم صهیونیستی دانست.
۳. اداره زندان‌های رژیم صهیونیستی اعلام کرده است که فعالان صلح حامی فلسطین به اتهام اخلال در نظم و امنیت عمومی بازداشت شده‌اند. براساس این گزارش تعداد فعالان حامی ملت فلسطین که تاکنون در فرودگاه «بن‌گورین» توسط صهیونیست‌ها

- بازداشت شده‌اند به ۱۲۴ نفر رسیده که ۷۶ نفر آنها زن هستند.
۴. پنج فعال صلح حامی ملت فلسطین با وجود تدابیر شدید امنیتی رژیم صهیونیستی موفق شدند وارد کرانه باختری شده و خود را به روستای بلعین نماد تظاهرات علیه دیوار نژادپرستانه حائل برسانند.
  ۵. ارتش رژیم صهیونیستی تظاهرات مردم فلسطین را که در همبستگی با فعالان صلح تظاهرات کرده بودند، سرکوب کرد. این تظاهرات همچنین در هفتمین سالگرد صدور رأی دادگاه لاهه برگزار شد که این دادگاه بین‌المللی در ۹ جولای ۲۰۰۴ ایجاد دیوار حائل اسرائیلی در سرزمین‌های فلسطینی را محکوم کرد.
  ۶. نمایندگانی از گروه چهارجانبه خاورمیانه به منظور خنثی کردن تلاش‌های فلسطینی‌ها که به رویارویی آنها با رژیم صهیونیستی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد منجر خواهد شد، فردا در واشنگتن با یکدیگر دیدار کردند. ویکتوریا نولان، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در این زمینه گفت: بان‌کی مون، دبیرکل سازمان ملل متحد، کاترین اشتون، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه آمریکا و سرگئی لاوروف، همتای روسی او در این نشست وضعیت فلسطین را مورد بررسی قرار دادند.
  ۷. معاون وزیر امور خارجه رژیم صهیونیستی اظهار داشت که این رژیم هیچ‌گاه از ترکیه عذرخواهی نخواهد کرد. دنی ایالون، معاون وزیر امور خارجه رژیم صهیونیستی، با تأکید بر اینکه این رژیم هیچ‌گاه از ترکیه به خاطر حوادث کشتی مرمره آبی که در آن تعدادی از اتباع ترکیه به دست نظامیان رژیم صهیونیستی کشته شدند عذرخواهی نخواهد کرد، از دولت ترکیه خواست تا بستری فراهم کند که به دو

طرف اجازه دهد اختلافات موجود را حل و فصل کنند.

۸. محمد العرابی در دیدار با تونی بلر مسئول کمیته چهارجانبه صلح گفت که زمان به نفع اسرائیل نیست و تغییرات کنونی در منطقه دستیابی به حل و فصل منازعه فلسطینی - اسرائیلی را بیش از پیش ضروری می‌کند. وی بر حمایت کامل مصر و مجامع بین‌المللی از طرف فلسطینی برای مراجعه به سازمان ملل با هدف به رسمیت شناخته شدن کشور فلسطین و هر گزینه‌ای که فلسطینیان معتقدند منافع عالی آنها را محقق می‌کند، تأکید کرد.

۹. گیدو وستروله وزیر امور خارجه آلمان خواستار ادامه مذاکرات سازش خاورمیانه شد. وی پیش از نشست کمیته چهارجانبه صلح خاورمیانه در واشنگتن از طرف‌های فلسطینی و اسرائیلی خواست بر سر میز مذاکرات سازش بازگردند. به گفته وستروله، دستیابی به صلح پایدار و تأمین خواسته‌های هر دو طرف درگیر تنها با انجام مذاکرات و تمرکز بر راه‌حل تشکیل دو کشور مستقل در منطقه ممکن می‌شود.

۱۰. نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی مدعی شد که آماده است مذاکرات با فلسطینی‌ها را آغاز کند، این درحالی است که صهیونیست‌ها همچنان به شهرک‌سازی‌ها در اراضی فلسطینیان ادامه می‌دهند.

۱۱. وزیر خارجه چین در دیدار با فرستادگان رئیس تشکیلات خودگردان حمایت پکن را از به رسمیت شناخته شدن کشور مستقل فلسطین اعلام کرد.

۱۲. جنبش‌های جهاد اسلامی و حماس با انتقاد شدید از دیدار رئیس تشکیلات خودگردان با رئیس‌جمهور یونان این اقدام وی را اهانت به ملت فلسطین و مواضع آن برشمردند.

۱۳. کشورهای عربی با تصویب طرحی خواستار به رسمیت شناختن کشور مستقل

فلسطین در سازمان ملل شدند. در پایان جلسه روز پنجشنبه کمیته پیگیری اتحادیه عرب در مسائل فلسطین طرح رفتن مسئله کشور فلسطین به سازمان ملل و به رسمیت شناخته شدن آن تصویب شد.

۱۴. آمریکا روز پنجشنبه مخالفت خود را با تصمیم اتحادیه عرب مبنی بر درخواست این اتحادیه از سازمان ملل برای به رسمیت شناختن کشور فلسطین اعلام کرد. وزارت خارجه آمریکا در یک بیانیه مکتوب گفت: ما معتقد نیستیم که تلاش برای حل مسائل مربوط به وضعیت نهایی در نهادهای بین‌المللی همچون سازمان ملل می‌تواند صلح پایدار مورد نظر طرفین و آمریکا را به ارمغان آورد.

۱۵. سخنگوی کمیته عالی امدادسانی و فوریت‌های پزشکی گفت: دو کودک در جریان حملات جنگنده‌های صهیونیستی به یک منطقه خالی واقع در مجاورت برج‌های المقوسی در غزه زخمی شدند و دو شهروند دیگر هم در جریان بمباران یک پایگاه نظامی در مرکز نوار غزه مجروح و به بیمارستان شهدای الاقصی انتقال داده شدند.

۱۶. یک سخنگوی نظامی رژیم صهیونیستی روز پنجشنبه اعلام کرد: در پی حملات شب گذشته جنگنده‌های اسرائیلی به نوار غزه، موشک دیگری به جنوب اسرائیل شلیک شد.

۱۷. سازمان علمی و فرهنگی ملل متحد، یونسکو بیت‌المقدس را به‌عنوان پایتخت رژیم صهیونیستی به رسمیت شناخت. این اقدام اعتراض شدید دولت حماس و دیگر شخصیت‌های ملی و بین‌المللی فلسطینی را در پی داشت.

تحولات در فلسطین در طول هفته گذشته ناشی از سفر کاروان‌ها آزادی به غزه و تصمیم صلح‌طلبان جهان برای ورود به سرزمین‌های اشغالی از طریق هوا و ممانعت مقامات رژیم صهیونیستی قرار داشت. با به بن‌بست رسیدن دو جنبش فتح و

حماس در پیگیری مطالبات خود از طریق آشتی ملی، رژیم صهیونیستی در تلاش است تا با تشدید رایزنی‌های خود مانع از رفتن موضوع فلسطین به مجمع عمومی و معرفی کشور مستقل فلسطینی شود.

عربستان

۱. سفیر عربستان سعودی در تاجیکستان با گل شیر علی وزیر انرژی و صنایع این کشور دیدار و آمادگی ریاض را برای افزایش سرمایه‌گذاری در بخش صنعت تاجیکستان اعلام کرد.
۲. هانس پیتر فریدریش، وزیر کشور آلمان در سخنانی ضمن اشاره به نقش استراتژیک عربستان سعودی بر نقش این کشور در مبارزات ضدترور غرب نیز تأکید کرد. وزیر کشور آلمان افزود: با توجه به وضعیت کشورهای عربی، عربستان سعودی می‌تواند یک متحد مهم امنیتی برای ما باشد.
۳. روزنامه کویتی الوطن از استقبال عربستانی‌ها برای گفتگو با ایران خبر داد و نوشت: ریاض و تهران مذاکرات با یکدیگر را به زودی از سر خواهند گرفت.
۴. نیروهای امنیتی عربستان، شیخ یوسف الاحمد روحانی فعال و معروف اهل تسنن این کشور را به اتهام توهین به ملک عبدالله شاه سعودی دستگیر کردند.
۵. انجمن حقوق بشر عربستان سعودی درباره وضع حقوق بشر در این کشور عمیقاً ابراز نگرانی کرد و از مقامات این کشور خواست به حقوق بشر و آزادی عمومی احترام ورزند، تبعیض فرقه‌ای را متوقف و بازداشت‌شدگان را آزاد کنند.

۶. وزیر امور خارجه آلمان درباره فروش تانک‌های پیشرفته جنگی لئوپارد از سوی کشورش به عربستان به رغم نقص حقوق بشر و نبود دموکراسی در این کشور گفت: در عربستان همچنان کاستی‌های زیادی در زمینه حقوق بشر و دموکراسی وجود دارد و ما نیز آن را پنهان نمی‌کنیم.

۷. سلطان بن عبدالعزیز آل سعود ولیعهد ۸۵ ساله عربستان که بیماری سرطان سراسر بدنش را فرا گرفته به حالت کما رفته و پزشکان اعلام کردند امیدی به بازگشت وی نیست.

۸. منابع آگاه امنیتی عراقی فاش کردند: برخی گروه‌های تروریستی وابسته به دستگاه اطلاعاتی عربستان از اعضای خود خواسته‌اند که دست به ترورهای گسترده سران اهل تسنن عراق شامل رهبران سیاسی، روحانیون، علما و دانشمندان و دیگر شخصیت‌های برجسته اجتماعی بزنند.

۹. دولت عربستان برای اولین بار از جزئیات طرح یک گروه سری که شامل تعدادی از افراد دانشگاهی نیز بود، پرده برداشت که سعی داشتند با همکاری القاعده و حمایت از فعالیت‌های این گروه از ۱۲ مارس ۲۰۰۳ تاکنون و با همکاری شبکه اطلاعات خارجی به قدرت دست یابند.

تونس

۱. مردم تونس روز یکشنبه در مخالفت با تلاش برخی مقامات این کشور برای عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی به تظاهرات پرداختند. پس از سرنگونی

زین العابدین بن علی دیکتاتور سابق تونس که ۲۳ سال بر این کشور حکومت کرد، کمیته اداره‌کننده امور تونس بسته ای را برای ایجاد اساس قانون اساسی جدید در این کشور ارائه کرد. در این بسته، عادی سازی روابط با اسرائیل وجود ندارد، اما برخی از اعضای کمیته تدوین قانون اساسی طرفدار این موضوع هستند که عادی سازی روابط خارج از موضوع قانون اساسی جدید مورد بررسی قرار گیرد.

۲. مقامات تونس روز دوشنبه اعلام کردند که مقررات منع رفت و آمد در شهر سبیتله واقع در جنوب غرب این کشور که این روزها صحنه درگیری ها بین ساکنان بخش‌های رقیب بوده، برقرار شده است.

۳. بشیر تکاری وزیر دادگستری تونس در زمان حکومت زین العابدین بن علی دیکتاتور مخلوع این کشور بازداشت شد. تکاری که متهم به اختلاس و فساد اداری می باشد روز دوشنبه پس از بازداشت به مدت پنج ساعت تحت بازجویی قرار گرفت.

۴. پلیس تونس با شلیک گاز اشک آور به سوی تظاهرات‌کنندگان تونس این تظاهرات را به خشونت کشاند. مردم تونس در تظاهرات امروز خود خواستار تسریع در روند اصلاحاتی شدند که بعد از سرنگونی دیکتاتور این کشور، مقامات این کشور قول آن را داده بودند.

اردن

۱. همزمان با خیزش مردمی در اردن، کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس به رهبری عربستان سعودی تلاش خود را برای کمک مالی به این کشور به امید

توقف خیزش مردمی به‌کار گرفته‌اند. محمد ابوحمور وزیر دارایی اردن، گفت: عربستان سعودی و دیگر کشورهای حاشیه خلیج فارس هموار از اردن حمایت کرده‌اند و تمایل دارند برای غلبه مقامات عمان بر مشکلات مالی اخیر بار دیگر نیز به این کشور کمک کنند.

۲. جبهه عمل اسلامی اردن با اشاره به ضرورت تحقق اصلاحات در کشور اعلام کرد که اصلاحات سیاسی لازمه سایر اصلاحات در اردن است.

۳. در پی اعلام خبر برگزاری تحصن فراگیر در اردن، مدیریت نیروهای امنیتی این کشور به نیروهای خود دستور آماده‌باش جهت سرکوب انقلابیون داده است. در همین حال رئیس پارلمان اردن با انتقاد از موج اعتراضات، در برابر انقلاب این کشور موضع‌گیری کرد. فیصل فایز رئیس پارلمان اردن و نخست‌وزیر اسبق این کشور تصریح کرد: تحصن و راهپیمایی براساس قانون اساسی حق قانونی شهروندان است ولی این حق باید در راستای منافع کلان کشور باشد.

۴. نیروهای امنیتی اردن برای متفرق کردن شهروندان و ممانعت از رسیدن آنان به محل تحصن از گاز اشک آور و باتوم استفاده کردند که در این میان تعدادی از شهروندان پس از ضرب و شتم توسط نیروهای امنیتی عازم بیمارستان شدند. انقلابیون اردن در این تظاهرات که جمعه ثبات نامگذاری شده، خواستار تحقق فوری اصلاحات، مبارزه با فساد و مفسدین، انحلال پارلمان و کناره‌گیری دولت معروف بخیت شدند.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۰۸۹۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۹) (از ۱۸ الی ۲۴ تیرماه ۱۳۹۰)

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: کریم جعفری

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۴/۲۸